

Életigenlés kalákában*

Trianon nemcsak a gyásznak, a kollektív országsiralomnak, hanem az életben maradás, a talpra állás, a konok megújulás képességének mementója is. Találó tartalmát tekintve, helyénvaló eufémizmussal szólva: a nemzeti összetartozás napja. Létigenlés kalákában. Átélt gyakorlása, bár így történe az év minden napján.

Némi kétkedéssel fogadom, noha értem, mire is gondolt Juhász Gyula 1927-ben Trianon c. versének első két sorában: „*Nem kell beszél-nünk róla sohasem / De mindig, mindig gondol-junk reá.*” Ez utóbbi meglátásával nyomatékosan egyetértek. Mint ahogy az egész költeménnyel azonosulok. Kizárólag az első sorral van vitám. Mivel az ellenkezője igaz, azt kéne erősítenie, hogy Trianonról igenis kell beszélni. A szót róla hosszú évtizedekig betiltották. Beszélni róla kötelező, nemzetmegmaradási, néplélektani szempontból kibeszélni, feloldani a görcsöket, leleplezni a téveszméket kötelesség, hogy közelebb kerüljünk a trauma feldolgozásához. A szájszorító némaság évszázadnyi föltoluló, mérgező gennyet hordoz. A lelkekbe temetve, a szőnyeg alá söpörve, kivált vörös szőnyeg alá, ádázul fertőz tovább, sebeink nem fognak kitisztulni. („*Ismét felfakadnak a magyar nemzet sebei.*” – Rákóczi Ferenc 1703-as zászlóbontó beszéde.)

Trianon fájdalomának legitimitása megkérdőjelezhetetlen, nem úgy, mint a pártállami időkben, miként naptári piros betűs jelenvalósága is. Akár március 15., október 23. vagy a kommunizmus áldozatainak emléknapja és más, a bolsevista diktatúra által üldözött egyházi ünnepek, köztük a kiemelkedően fontos pünkösöd hivatalos kánonba emelése.

Emlékszünk, némely korosztályok, a törvénytelen, istentagadó proletárdiktatúra és a fából vaskarikaturikus szocialista demokrácia korszakára, amikor a pártkatonáknak egy felettébb feloldhatatlan ideológiai ellentmondással kellett

szembesülniük. Nevezetesen, hogy a húsvét, Jézus feltámadásának napja nemegyszer április 4-ére esett, az ún. felszabadulás ünnepére, amely gyarmattá süllyesztésünk kezdő dátumát jelentette. És hiába voltak az erőszakolt Szabad Nép-félórák, a marxista *foxi-maxi* esti egyetemek, az elvtársak joggal aggódtak, hogy az országglakosok zöme nem Marx–Engels–Lenin–Sztálin és legjobb tanítványa, Rákosi pajtás előtt hajtott fejet. Hanem Jézus Krisztusban a feltámadást dicsőítette s a hitet erősítette: egyszer csak kiszabadulunk a Nagy Testvér és nemzetvesztő honi lakáinak bénító, fullasztó szorításából. Később aztán azok a hitvány, *elkötelezett*, minden országrontást előzékenyen kiszolgáló politikai cselédek arra a kompromisszumra vetemedtek, meglehet, egy Brezsnyev–Kádár közti szenvedélyes szájbecsók-váltás megejtő varázsa alatt, hogy Forradalmi Ifjúsági Napok címen összerántották piros betűs nemzeti ünneppé április 4-ét és a brutálisan nemzetellenes Tanácsköztársaságot. Mellékesen, amolyan járulékként csapták hozzá, persze természetesen színtelenül, kelendő szürkeségbe burkolva március 15-ét. Vörös zászlókat lobogtatni, lengetni szabadon lehetett. Viszont tudnivaló, hogy tüntetés vagy kokárdaviselés miatt 1989-ig a lovas rendőrség, a karhatalom gumibotozott, kardlapozott. Kardjuk nem függött a falon, nem marta rozsdá, mégsem ragyogott, mert a sötétség védelmében húzatott ki. Akkortájt terjedt el a néplelket híven kifejező vicc: Mi a különbség az orosz és a török politikai mentalitás között? Többek közt az, hogy a törökök nem akarták megünnepeltetni a magyarokkal a mohácsi vészt.

Trianon nem a tükrök – halott van a szobában – letakarásának aktusa csupán, bár azóta is sok mindent látunk, láttattak velünk tükör által homályosan. Bölcső és sírverem egyazon pillanata. Éppen kitágítva száz évre, több mint

ezeréves tartalommal. A tanulság egyszer már ne vesszen ki belőle! Ne csupán a puszta reménykedés – a meggyőződés süssön át, mint a Vörösmarty-gondolaton kikezdetetlen jövődőlésként: „Lesz még egyszer ünnep a világon!” S lőn, többször is! Ez nem idegrendszerből csiholt költői látomás, hanem mélységét és magasságát tekintve genetikai realizmus vagy önérzéses nemzettudat. Hogy valóban mennyire az, Boross Pétertől idézek, a tavaly megjelent *Mr. Nyugodt Erő – Boross Péter egykori miniszterelnökkel beszélget Koltay Gábor* című megvilágító, felvillanyozó könyvből (Sacra Film Kiadó, Püski Kiadó együttes gondozásában, 2019):

„...Az t hiszem, hogy még több is volt, mint nemzettudat: országépítő, fenntartó, megóvó képesség. Ha a történelmünkre visszagondolsz, sokszor voltunk ilyen állapotban. Azt mondják, hogy 150 évig tartott a török megszállás. Ez nem igaz. 250 évig fogyasztotta a magyar erőket, mert a Hunyadiak harcai 100 évig tartottak a Balkánon, mindenhol a magyar életerőt áldozták. De 150 évig tényleg itt voltak a törökök. Mikor kivonulnak, rövid idő alatt olyan állapot teremődik, hogy az emlékü is elhalványul, mintha itt se lettek volna. Nincsenek maradványai, muzulmán közösségek... Vegyük észre, hogy képesek vagyunk a talpra állásra, amely tulajdonképpen magyarázatot ad erre. Werbőczy István nagy művében, a *Tripartitumban* az Országgyűlés választja a királyt. Ennek mitikus előképe, hogy Árpád sem úgy jutott hatalomra, hogy a többi vezért megölte, hanem a többi vezér pajzsra emelte. Talán legenda a Vérszerződés, de kifejez valamit, és aztán az Aranybulla is. Tulajdonképpen egy évszázadig tart a küzdelem, hogy Magyarország mondjon le királyválasztó jogáról. A török hódoltság alatt sem mondott le, amikor pedig csonkított országban éltünk egészen az 1687. november 7-i Pozsonyi Országgyűlésig, amikor a rendek lemondtak szabad királyválasztási jogukról, amelyet persze később, amint lehetett, megújítottak. Az osztrák–magyar Kiegyezésnél is egy döntő tényező volt, hogy addig nem ismerjük el a királyt, amíg nálunk meg nem koronázzák. Ez valami olyasfajta hajlandóság, képesség és készség, amelyről úgy érzem, hogy megszorított állapotban mindig előjön. Nem véletlen, hogy '56 is nálunk volt és a gulyáskommunizmus is. Ez a

megmaradás csodája. Más t nem tudok elképzelni, mint azt, hogy ez az ösztöneinkben van.”

Jó csillagkörünyülállások idején hatékonyan működik akkor is, ha körbevéve – és mikor nem voltunk így? (zsúfolásig vagyunk – leszünk?) – külső és belső romlásunkra törökkel, szorgos farizeusokkal, ádáz ünneprontókkal. Hányszor rondítottak a fehér asztal-, illetve oltárterítőre. Mocskuk a Picasso: Békegalamb ganaja. Tartósabb és ellenünkre lendítőbb, mint a guanó. És hagytuk ránk kövülni. Aki pedig itthon, a saját hazájában nem volt rest, sem gyáva, sem lagymatag, nem engedte, hogy vallásának a szimbólumait meggyalázza egy törpe minoritás, amely a sajátjait is erőszakosan maga alá gyúrte, nos, az évtizedekre élve eltemettetett a provokátorok által. Mindezt megtehették mindenki szeme láttára. Hagytuk ezt is. Kinek a felelőssége? A kérdés költői, hiszen mindnyájan tudjuk a választ. Miért is kellett volna szó nélkül túrni népünk évezredes hitének pöcegödörbe süllyesztését? Rendszeres blaszfémikus megjelenítését büntetlenül?

Trianont tekintve ez – a bűn és a bűnhődés örökös kényszerzubbonyába kényszerítve – a mai napig tart.

Tartana, ha nem volna még mindig bennünk a már említett, nemcsak metafizikai értelemben felfogható, hanem megtapasztalható életösztön, amely ezt a népet megvédte a végleges kiirtástól, megsemmisítéstől. S ez a törekvés nem lankad. Van valami transzcendencia, szakralitás a magyar létben és jelképeiben. A Szent Korona más, mint a többi világi koronák, vagy Csaba királyfi csillagösvénye, a csodaszarvas regéje. A Szent Jobb. A Boldogasszony Anyánknak ajánlott ország mítosza. És még sorolhatnánk. Ezért érinti mélyen a népi lelket, a magyar szívet erkölcsi, szakrális kapaszkodóinak meggyalázása. Kik merték például a Szent Koronát svájcisapkának, a Szent Jobbot húscafnak „becézni”, gúnyolni az eredetmondákat, Emese álmát, a csodaszarvas regéjét, a turulmadarat, az árpádsávós lobogót? A zászlót, amely szimbóluma a '907-es egyik leghatalmasabb magyar győztes csatánknak, az akkori Egyesült Európa legyőzésének – ezt soha nem tanították '45 után –, amely eleven emlékként idézi föl ezt a történelmi korszakos győzelmet. Nos, ezeket gúnyolni, a népet *szarból jött mélymagyaroknak* titulálni, a Szent Családot obszcén vers és gúny

tárgyává tenni, *Hogyan gondozd a magyarodat?* címmel a kutyatartási szabályoknak e gondozást megfeleltetni, kik merték, és büntetlenül? Ezek a munkák förmedvények, széles nyilvánosságot kaphattak, zömük a rendszerváltás hajnalán vagy után láthatott napvilágot. Mindeközben Mindszenty vagy Márton Áron mártíriumát elbagatellizálták. Kiknek a segédletével történhetett mindez? Nincs válasz?! A Tilos Rádióban ki harsogta a kereszténység kiirtását? Nem meglepő, hogy azokat, akik védeni próbálták az egyházat – amely meglehetősen mérsékelttel viselkedett, talán legfőbb magyarországi főpapjának habitusa vagy meggyőződése okán –, a kijelentés ellen tiltakozókat antiszemitának kiáltották ki, és nemhogy megpróbálták, de részben sikerrel végre is hajtották kitiltásukat az akkori magyar szellemi életből. És akkor még – éppen 2004-et írunk – hol volt a harcos iszlám, amely mint tudjuk, vallási köntösben próbálja megkaparintani Európát, és világhatalomra tör. Ne szépítsük! A mostani migránsválság is e koncepció jegyében fogant. Nem mondom, hogy áldassék annak a neve, akinek a pénzén, mint egy nagy világháború, ez folyamat finanszírozott.

Kígyókat melengetünk a keblünkön, idehaza és odakint az EU-ban, belémarnak a magyarságba. Minden törekvésük, mondatuk tisztátalan, már a látszatra sem ügyelnek, megvilágítja szándékaikat – hazaárulást, nyers hatalomakarást – a rothadó nyugati mocsárvilág kék lidércclángja.

Ha ez az általuk képviselt, nemzetet kátyúban marasztó irányvonal jelenti a demokráciát, nem kérünk belőle. Ha pedig ez a gyökértelen „moral insanity”-csűrhe hivatkozik rá, antidemokratikusan képviseli, kiváltképp nem kell. Tanulságul ide idézném ismét Boross Péter némely gondolatát a Koltay Gáborral folytatott beszélgetésből:

„...Tisza István nem akárki volt. [...] *Én nagyra értékelem a személyiségét, de két hibáját meg kell említeni. Az egyik, hogy hagyta magát lemondani. Akkor már IV. Károlynak nem volt akkora súlya és ereje, s véleményem szerint Tisza Istvánnak és környezetének közölnie kellett volna a királlyal, hogy nem mond le. A másik, hogy a maga sajátos konzervatív liberalizmusával eltúrte Károlyi Mihály, Jászi Oszkár és a többiek romboló szerepét az első világháború előtt és alatt is. Végig működött ez a nemzetbomlasztó erő, ugyanakkor a háborúban Ausztria sokkal szigorúbb bel-*

ső szabályozást hozott létre. Minimum el kellett volna némitani azt az erőt, amely a Galilei-kör, Jászi Oszkár és Károlyi Mihály körül Budapesten kialakult. Utána jelentéktelen és erőtlen személyiségek ültek a miniszterelnöki székben. Kialakult az az elképesztő állapot, hogy Budapesten mindössze egy bosnyák ezred maradt, közben pedig Oroszország felől jöttek haza a hadifoglyok. Azok a bolsevizmusból annyit láttak, hogy milyen jó dolog a kastélyokat elfoglalni, meg a grófnőket meg erőszakolni és mindent elrabolni...” Lásd Tormay Cécile helyzetjelentését a Bujdosó könyvben!

Igen, ezt a csőcseléket nem szabad magunkra engedni. Hány éven át kénytelen elviselni ezt a hányingert keltő, agydiarés társaságot a megmaradást áhító, azért tevékenyen cselekvő és áldozó magyar nép? Kötelező változtatni addig, amíg kér a nép. Meglehet, belül már fogytán a türelme. Elege van ebből a nemzetellenes, következmények nélküli garázdálkodásból. Tudjuk, nem mindig a szavazóhelyeken – urnában a demokrácia hamvai? –, a függöny mögött dől el a népakarat érvényesülése. A politika úri huncutság, már-már bocsánatos bűn a svindli? Ha ez így volna, hová tegyük például a proletárdiktatúrának a Rajk kezdeményezte kék céduláit? Tény, épeszű, érzékiben is ép emberek ezeket a különutas kreatúrákat nem választhatták volna meg, annó dacumál 2010 előtt. A természetet a természetellenessel, az aberráltsággal felcserélni ugyan ki támogatná jó szívvel, egészséges hormonrendszerrel? Ha ezt valóban elfogadta volna, akár világméretben, a Homo sapiens elsőprő zöme, akkor az emberiség régen kihalt volna. Napjainkban már több mint 7 milliárdan vagyunk. Játsszunk el – szerencsére ezt nem lehet, nem is stílusos homokozóban megcselekedni – Noé bárkájának bibliai történetével. Ha Noé nem oly konzervatív, vagy betegesen liberálisabb a kelleténél, már nincs állatvilág. Gondoljuk el, ha csak egyneműeket zsúfolt volna be a hajójába, azok nászából bizony nemigen születik szaporulat. Az viszont minden kockázat nélkül megállapítható, az Isten állatkertje páratlanul nagy. Fölkereshetné az a magyarországi ifjan elbutult hölgy, aki értekezést tartott a család pusztító és álságos ősjelenlétéről. Ő például beiratkozhatna a majmokhoz, már ha intelligenciája megüti a kívánatos színvonalat. Jelzem, ilyen kvalitásokkal, amilyenekkel ő ren-

delkezik, nehéz lenne még oda is bejutnia. Ilyen *genderesen* göndöresen. Nagy az Isten állatkertje, és nyitott, mint ama világfőspekuláns társadalma. Bűzlik, akár a tűző napon nyitva feledett szardíniásdoboz. Ez csak kísérő szag, mint az ember exhumálásával járó orrfacsaró bűdösség, hiába a mondás ez esetben, mert amúgy a pénznek nincs szaga. De neki magának, a megszerzőnek, a bitorlónak van.

Nem csak egy gondolatnak van megtestesülése (például az Ige Testet ölt), egy ökretenetű szagnak is. Sajnos, nem elég huzatos a világ. Nehéz kiszellőztetni.

A spekuláns tőkéje révén botorul azt hiszi, cicázhat az örökkévalósággal. Múlékony ember, amolyan vérbeli Káin-fajta, imágó magyar. Nem is ez a legfőbb baj, kegyesen reménykedjünk, csak befogadja a föld, az ő esetében sem lesz finnyás. De a pénzén megvásároltak, a lelküket – kétségbevonandó, hogy volt-e egyáltalán – áruba bocsátók, az erkölcsi nímandok, akik ezt a júdás-nemzetséget tovább építik, hogyan tehetik ilyen gátlástalanul? Nos, a főfenesség egyetlen kérdésben fogalmazható meg: hogyan lett, lehetett ez a „világtrendi”? Pontosabban: a teremtés elleni összeesküvés halálos bűne miképpen mehetett végbe, hogy kb. 25-30 emberszerű véglény – ez nem csak a kommunista Központi Bizottságot jelenti –, akik szintén a porból vétettek, és gyarlóságuk megkérdőjelezhetetlen, társaságának miként játszattott át a világvagyon? Ezért rühellem, mint Jónás a próféataságot, az 1789-es francia forradalom megtévesztő, elhamisult jelszavait (szabadság, egyenlőség, testvériség), melyeket az 1917-es bolsevik puccs is elszántan átvett és szemforgatón átértelmezett. De a jakobinus hagyományoknak megfelelően, sőt, azokon is túl, visszaélt velük! Guillotine és tarkólövés megférnek egymás mellett, olykor Katyń-módra is. És nem melleleg, a forradalom nevében, főfogás-ként fölfalták a saját fiaikat. A gondolat egy töből ered. Szegény pravoszláv, már ha az volt Micsurin, ebből próbálj ojtani, nemesíteni Gyümölcsojtó Boldogasszony napján.

*

Isá, por és homou vogymuk. Belenyugováshoz elég. Tudomásulvételhez az emberi kurta lét ke-retein belül kevés. Az édesanyák – eredendő

gyarlóság? – nem keresztfára szánják gyermekeiket. A népek sem fiaikat. Nem áldozati kosnak, noha az *Agnus Dei*, az Isten báránya elveszi a világ bűneit. Ne Magyarország legyen megint a kiszemelt bűnbak, míg a bűnös nagyvilág megússza. Egy ordenárén szájtepő, velejeig romlott törpe minoritás – amely rendre terrorizálja a sajátjait is – bent és külföldön lejárátásunkat harsogja, zsoldért. Könnyen cselekszi, hiszen jobban szereti, ismeri az Internacionálét, mint a Himnuszt, melyben megfogalmazódott, mi már megbűnhődöttük a múltat s a jövődőt. Miért akarják akkor végképp eltörölni? Mit is? Hogy voltunk, vagyunk, és ti jönnétek a helyünkbe? Vajon melyik nemzetnek van ilyen mélységes önbevallása, mint a miénknek? Talán a gyarmattartó Nyugatnak? Kincsei vérfoltosak. Elviseléséhez ízlés kell! Nos, az orosz sztyeppe, a sztálini, gulagi vér sem üde. Oázisnak nem ideális. (Viszont parttalan. De elér, ha kell, rettentő hidege a gutaütéses forróságban senyvedő Mexikóig, ahol rekkenő hő-ségben ellenfelét, Trockijt egy jégcsákánnyal öleti meg a Generalisszimusz.) Trianont tekintve, és a mindenkori gazdasági, politikai körülállásokkal szembenézve ez a bűn és bűnhődés örökös kényszerzubbonyába kényszerítve a mai napig tart. Bár, hogy Boross Péter egykori miniszterelnök politikusi meglátását némi relatív vigaszként – szépségtapaszt a nem hegedő sebre – citáljam:

„...Ne felejtjük el, hogy sikernek is felfoghatjuk Trianont, mert a románok a Tiszáig, a szerbek pedig a Balatonig nem kapták meg a területeiket, pedig nagyon vágytak rá. Az Osztrák–Magyar Monarchiát szét kellett verni, nehogy a németeknek bármikor is támaszt és segítséget tudjon adni, tehát létre kell hozni keleten egy olyan jelentős összevont hatalmi rendszert, amely Franciaország biztos szövetségese, ha Németország feltámadna. Mindezt francia kegyből kapják, így születik meg Csehszlovákia, Nagy-Románia és az elképesztő összetételű Jugoszlávia. Kezdetben még Szerb–Horvát–Szlovén Királyság, amely aztán fölveszi a Jugoszlávia nevet, ezt követően nyugaton bambán feltételezik, hogy ezek a területek most nemzetileg egyesültek. A franciáknak ebben volt tapasztalatuk, hiszen kegyetlen terrorral irtottak ki nyelveket. Ausztriát és Magyarországot jelentéktelenné kellett tenni. »Mi vagyunk, akik létrehoztunk benneteket, a mi elvá-

rásaink érvényesülnek.« A második világháborúban ezeknek az elvárásoknak – hősi múltjuknak megfelelően – egyedül a lengyelek nem tettek eleget, mert ők hősiesen harcba szálltak. Csehország hatalmas hadserege és nagyszerű hadianyagbázisa ellenére megadta magát. Ennek azért is volt jelentősége, mert az ott lévő nagy mennyiségű hadianyag a németeknek nagyon jól jött a lengyelek elleni támadás idején. Szlovákia és Románia azonnal a németek oldalára állt...»

Az árulásokhoz természetesen hozzászoktunk. A legújabbak makacsul Trianonhoz kötődnek, illetve a trianoni kelés felfakadásából a második világháborúhoz akár. Nem lehet megállni, hogy legalább egy galádságot fel ne hozzak. Mindenki számára tudott, hogy Lengyelország volt a második világháború kirobbantásának ürügye-eszköze. Az a Lengyelország, amelyet még előzőleg a Molotov–Ribbentrop-paktum kettéosztott, illetve felosztott. A franciák és az angolok hadat üzentek, természetesen a németeknek, miközben nyilván nagypolitikai okokból szövetséget kötöttek az oroszokkal. Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert nagyon kevés ember gondolkodik el erről, pedig ez nem igazán csak a történészek feladata. Ez egyetemes erkölcsi kérdés. Miközben ez a háború megindult, és a vége felé, mint tudjuk, a románok átálltak a szövetségeseikhez, elárulták az előzőeket, Antonescu marsallt is eltették láb alól..., de nem akarunk ilyen mélyen belemenni ebbe az ügybe, ám az a fontos, hogy a román árulás, amely a híres tordai csatában csúcspontot ért el, magyar részről örök erkölcsi dicsőséggel járt: minden valamirevaló katonai akadémián tanítják, hogy a románok által a Kárpátok hágóin átvezetett orosz tankokat a magyar egységek *háromnapi* élelemmel, ellátmánnyal, lőszerrel *három hétig* visszatartották, hogy az oroszok ne tudjanak lezúdulni az Alföldre. Erről nem lehetett hatvan évig beszélni, mert ez az „internacionalizmust” sértette volna, és nyilvánvalóvá tette volna a román árulást. Meg kell ezt mindenképpen említeni, és beleillik ebbe a képbe, mert végül is a végső elszámolás azt bizonyítja, hogy az árulás gyümölcsei nem édeniek, hanem Édentől keletre savanyúak, mert nem tudnak beérni. Hisz már Jaltában eldöntötték, hogy szovjet befolyási övezetbe fog kerülni az a Lengyelország, amelynek szabadságáért a Nyu-

gat úgymond síkra szállt, ugyanoda kerül az a Románia, amely elárulta volt szövetségeseit, később állt át az oroszokhoz, vagy más szempontok irányították a döntőket, így ugyanabba az akolba kerültek ők is, mint – valakik szájából idézem – az *utolsó fasiszta csatlós Magyarország* is. Egyazon barakkba. Milyen érdekes elrendeződése a történelemnek. Ezt csak meggondolásként kell idetennünk, mert megkerülhetetlen. Már csak azért is, mert valamiképpen ez a magatartás Trianon szörnyű szellemét idézi, amelyet most például kísértetiesen képviselnek az EU egyes dilettáns, önjelölt, megbutított politikusai, és ez letagadhatatlan. Ennyi év után sem jött megváltás, lett megújulás, hanem mindennapos gyakorlattá vált a magyar nemzet elleni, a Trianon szellemiségében fogant igazságtalanság.

*

Tulajdonképpen le kellett volna számolni ezekkel, a József Attila szívével is meggyőzően érzett, vörös fasiszta keretlegényekkel, a Leniniúkkal, akik már régen nem gerjeszthetnék itt a levegőt, ha az ún. rendszerváltáskor megfogadtuk volna éppen az említett Lenin tanácsát: *Szét kell zúzni az előző rezsím államgépezetét s a hozzá tartozó kiszolgáló személyzetet!* Nem történt meg. Az orosz csapatok kivonulása után sem. Nincs felelőse ennek sem. Átmenthették magukat és ivadékaikat is, akik a Tanácsköztársaság szemétdombjáról visszaguberált eszméken nevelődtek, nemzetámító, kiürült jelszavakat durrogatva. Mindmáig beharsánykodnak a magyar jövő alakulásába. Számolni velük önvédelem, sőt, önvédelmi kötelesség, megfékezni őket nemzetbiztonsági felelősség. Elmulasztása folyamatos agonizáció, s a vég: nagy álmuk, a polgárháború. Mondhatnók tárgyilagosan, amennyiben nem éppen kiirtásunkról volna szó. Mindez geopolitikai átok, kikaparhatatlanul megfogant. Évszázadok óta ismétlődik. Rákosiék nem örökölhettek közigazgatási és egyéb szakembereket, kénytelenek voltak úgy-ahogy beérni részben a régiekkel, aztán később halálra ítélték őket. Hát, így járt az Antall-kormány is, bár nem végzett ki senkit. Ebből az alaphelyzetből tulajdonképpen egyetlen magyar rezsím sem tudott kiszabadulni. Gondolkozzunk csak el ezen! Micsoda történelmi örökség! Illúzió azt hinni, hogy

az egymást antagonisztikusan tagadó érdekek feloldhatók egy felemás, békésnek vélhető átmenetben. Ahogy Utassy költő barátom mondta: *Déva vára, vér az ára*. És amikor, talán cinikusnak is tűnhet az elhíresült Antall-mondat: *Tetszetek volna forradalmat csinálni!* Könyörgök! Kivel? Mivel? Nos, mindenféle leszármazottaink, több mint hetedzsiglen – úgy vélem, ezt a szót egy vallási fenyegető könyvből idézem – megnehezítve öröklük. És még valamely kétes értelmű igazságtétel – a minket megillető erkölcsi elégtétel állandó késésben van mindig – nevével leverettetik rajtunk, és megint csak rajtunk. Tóth Bálint, néhai nagyszerű atyai költőbarátom, hat évet ült az ÁVO börtönében Vácott, sokáig egy cellában Gérecz Attilával, Kárpáti Kamillal, Béri Gézával s több más nagy költővel. Végeredményben Illyés közbenjárására került ki. Megjegyzem, először 15 évre ítélték. Elszegényítő, ám mégis erőt adó jussunk lényegét első verseskönyvének címe summázza: *Nehéz örökség*: Nemzedékének számadásuk emblematikus összefoglalója. Cipelése, megszenvedése a beláthatatlan jövőnkig, amelyet a már említett Himnusz szerint a múlttal együtt megbűnhődünk, létezik. Megadatik-e valaha az a történelmi furcsa játék, hogy valósan ki lehessen zökkenteni az időt? Tényleg csak a jelmezek változnak, az újdokra mázolt maszkok? Olykor az üdeség megejtő hamvasságával hatnak. Ám, a hosszú távra tervezők nemigen. Azok a régiek. *Nehéz örökség*: a Dum spiro spere (Amíg élek, remélek) génekbe vésett igenlésével is kímélet nélkül az. Legalább olyan teljesítményt vár el, mint Botondtól, buzogánnyal törje be a vaskaput. Türelmetlen, rebellis nép szilaj fia, akinek nincsen érkezése kívárni, míg elemészti az efféle vasakat a rozsdá. A vasfüggönyre ugyanez vonatkozik. Az örökkévalóság máza alatt ott buzgólkodik a korrózió? Lehet, a piramis azért időtállóbb, mert kőből van? Bár jellemünk is abból volna! Ne csak a szobraink, már amelyek a márványba faragott önimádatól ismertek. Érdekes, a fej nélküliek valami képpen egyetemesebbnek tűnnek. Noha az *isá, por és homou vogymuk*, igen, mint bár ismétlem újra, nem véletlenül, mindez a belenyugováshoz kevés. Illetve az emberi tudomásulvételhez a lét kurta végtelenjén belül nem egészen kielégítő. A Landesmann rabbi arculcsapó kijelentéséhez – a gyökerek úgyszintén a Tanácsköztársaságig

nyúlnak vissza – pedig sok, ami a magyar kultúra lényegét érinti. Summázza? Azt ő a bő gatyára szűkíti, és a fütyülős barackra – a kóser persze kivétel – terjeszti ki. Szerinte minden más a magyar kultúrában az ő produktumuk. Ahhoz képest, hogy köreikben az alkohol fogyasztása tilos, előállításában igen nagy kultúrára tettek szert. Erről elfeledkeznek, mint ahogyan a Halotti beszédről, az Ómagyar Mária-siralomról, István király intelmeiről, mindezekben, ha utalásosan is, mégiscsak említve vannak a rabbi felmenői a Jézus-gyilkosság kapcsán. És sok, mély évszázadok méhében védekező, magzatpózban már élő művekről sohasem tesz említést, mert nemigen tud róluk. Magyar ügyekben műveletlen. Ha innen nézzük, rasszista, ha onnan, cionista. Ki biztatta, ki kérte fel eme provokatív és hálátlan szerepre? Mely köröknek lehetett harsonája? Ettől Jerikó falai nem omlanak le. Inkább épülnek. Rossz helyen fújja ezt a harsonát. És mióta már? Józan ésszel fel nem fogható. Alkalmat adna bármely fanatikusnak, hogy irtásunkra adjon jelt. Pusztulásunkra szövetkezzenek, és társai végezzenek velünk, gazdaságilag, kulturálisan egyaránt. Noha a népünk sorsa nagyon is hasonló, együttérző megítélésük irányunkban magától értetődő volna. Az egyik az arab tengerben vív beharcokat, a másik a szláv tengerben, itt még az is hozzájárul, hogy e harc mellett le van támasztva a társasjáték nagy öröme, a román dákó. Itt arról van szó, ki nyúl először a kettős mércéhez.

Most három vagy négy mondatban megidézem azt a fajta erkölcsi magatartást, amelyet én nem plasztikusan fogalmaztam meg az elején, mert igenis mindmáig érzékelhető, amit a magyarság életösztone jelent. De ahhoz az kellett, hogy ne butítsák meg. Újra a miniszterelnök urat idézem:

„...Bethlen Istvánék Bécsben, Teleki Pál és mindazok, akik Szegeden összegyűltek, tudták, hogy katonai erőre van szükség. Horthy Miklósban találták meg azt a személyiséget, megjelent, mint katonai vezető, ráadásul tengerésztiszt volt. Kimagasló flottaparancsnok. Ferencz József szárnysegédje, közvetlen munkatársa, akinek fellépésén látszott, hogy erőt sugárzó személyiség. Azért említtem ezeket a neveket, mert ők nem csak jó szándékúak voltak, hanem alkalmasak is arra a szerepre. Kétségkívül az 1920.

március elsejével kormányzóvá választott Horthy Miklós volt az a személyiség, aki egy seregetestet létre tudott hozni, impozáns módon bevonult Budapestre, itt elmondta, amit el kellett mondania (Vörös rongyokba öltözött Budapestet!). Azóta is láttunk, én teszem hozzá, ma is látunk. Meghatározó személyisége azonnal döntővé vált. A balsors és sok téveszme után Bethlen Istvánban pedig megtalálta azt a személyiséget, aki nem csak akart, nem csak elkötelezett volt, hanem tudott is. Horthy Miklós esetében köztudomású volt, hogy az angolok is pártolják. Tudomásul vették, mert látták, hogy fegyveres alakulattal egyedül Horthy Miklós rendelkezik és az országban a rend fenntartása ennek a fegyveres hatalomnak a dolga. Érdekes, amikor Budapest felé közeledik Horthy, akkor a budapesti zsidók küldöttséget küldenek elé azzal a kérelemmel, hogy óvja meg a budapesti zsidóságot. Ez persze utalás az 1918–19-es történetekre. Horthy ezt meg is ígéri, bevonul Budapestre és a legrosszabb indulattal sem lehet olyat előbányászni, hogy akkor Budapesten, ahol lázas öröm fogadja Horthyt, bármely kirakatot vagy személyt bántódás ért volna. A sokat emlegetett későbbi fehérterror egy kiélezett történelmi helyzetben, kisebb mértékben, de válasz volt a korábbi vörösterorra... Egészen addig, amíg Horthy kormányzó a kérdést meg nem oldotta, határozottan rendet nem csinált. Így, Magyarországon a megtorlás, amire bőven lett volna ok, '18-19 után tulajdonképpen elmaradt. Döntő észhez térítő jelentősége volt 1920 tavaszán Horthy Miklós kormányzóvá választása, persze, aki egyértelműen a rangidős magyar katonatiszt volt... A Monarchia hadiflottájának utolsó parancsnoka altengernagyi rangban. Vitéz Nagybányai Horthy Miklós cselekvőképes személyiség lett. Horthy Miklóst Anglia méltányolta, elfogadta, tekintélye volt az egyik európai nagyhatalom előtt. Az angolok ugyan a szokott közönnyel szemlélték Közép-Európát és hagyták, hogy a francia politika itt elképesztő dolgokat műveljen, de azért Lloyd George egy közbeszólása mégis számított, aki Horthy Miklós személye mellett tette le a voksot... Ennek következtében jöhetett Teleki Pál kormánya, amelyik már organikusan működött. Magyarországon hirtelen rend lett. Nagy jelentősége van ám ennek. 1918-19 után, a háborúvesztés, majd a területvesztés iszonyú traumája idején.”

*

„Akkor azért mégiscsak volt egy magához és történelméhez hű magyar nép, tudta, hogyan kell választania. Ezt azóta kicsit elfelejtette. Még van egy nagyon érdekes, volt miniszterelnöki bejátszás, amely nagyon is igaz. Arról beszél, hogy Magyarországot felvették a Népszövetségbe, ez a kölcsön odaítélése szempontjából alapvetően fontos, hiszen Magyarországon rettenetes nagy bajok lettek volna, ha nem sikerül kölcsönt szerezni. A vagyonának nagyobb részétől megfosztott tőkeszegény ország józan segítséget kap és kezdi hitelesíteni magát a világ előtt. A Bethlen-kormány vezetésével és a népszövetségi kölcsönrel megindul egy bámulatos konszolidációs folyamat a '20-as években, amire senki nem számított. Nyugodtan meg lehet kockáztatni, hogy a nehéz körülmények közötti államműködtetés, a bajból való kilábolás ezeréves tradíciója, mint lelki-szellemi örökség megjelent. Ekkor duplájára nőtt a nemzeti jövedelem. Egy ilyen ország újjáépítéséhez határozott egyéniség és egy nagy párt kell, ami körül csak epizodisták vannak. Ahol állandó koalíciós kényszer van, nyilvánosház-zá tud válni a politikai közélet. Nagyot ugorva a történelemben, azt kell mondanom, hogy a mai magyar kibontakozás egyik feltétele, hogy egy nemzeti érzéssel telített, keresztény életelemekeket valló jobboldali hatalmi tömörülés tartós kormányzati erő tudjon maradni. Bethlen István politikai példája a minta, hogy ez mire képes.” (Idézet Boros Pétertől a Koltay-könyvből.)

*

Bethlen István ezt az országot egyben tartotta, irányt szabott a maga módszerével, egy régi, konzervatív, liberálisnak mondott mentalitással elvitte a '30-as évek elejéig. A gazdasági válság aztán megváltoztatott mindent. Ám kiemelkedő államférfiúi képességgel, remek cselekvési programmal, ez pénzügyit is jelentett, jött Gömbös Gyula, aki olyan gazdasági programot dolgozott ki, amelynek eredményeként az ország sokkal előnyösebben került ki a gazdasági válságból, mint más országok. Korai halála a magyar államélet nagy vesztesége. Jellemző, hogy az akkori kommunisták, ha egyáltalán azok voltak, arra voltak büszkék, hogy felrobbantották a szobrát. Azóta sem értek el nagyobb galád sikert. Megint idézem Boros Pétert:

„...Ami létrejött, hogy 1935-re felszámolták a szörnyű gazdasági válságnak a következményeit és újra lendületbe jött a magyar gazdaság. Ez a képességek és a tehetség csodája. Megint csak mai párhuzammal élve azt kell mondanom, hogy mostanra felépítette magát egy erős egyéniség, akinek személye a normálisan gondolkozók között nem kérdőjelezhető meg. Orbán Viktor működése nagyon hasonlít arra az időszakra, amit akár Bethlen, akár Gömbös nevével jellemezhetünk. Utána a miniszterelnökökkel már nem volt ilyen szerencsénk, de addigra egyetemes tekintély lett Horthy, akinek egyébként Károlyi Gyula és Bethlen István a tanácsadói maradtak.”

*

Természetesen, ez egy nagyon vázlatos áttekintés az elmúlt száz esztendőről. Itt egy nép élve maradásának harcáról beszélünk, amely harc, legalábbis a jelen pillanatban úgy tűnik, sikeres. Felvetődik a kérdés: hogyan viszonyuljunk a továbbiakban Trianonhoz? A felelet is adja magát. Legalább úgy, mint az 1920 és '38 közötti magyar politikai vezetés és az őket követő magyar népesség. Egy biztos. Ilyenkor a nemleges válasz több. Tehát, ne úgy viszonyuljunk Trianonhoz, mint ahogy a lámpavassal fenyegető, polgárháborúra törekvő, idegenszívű, baloldali érzelmű, honi és a megbutított európai értelmiség akarná. Ez a mi országunk. Mint ahogy Lengyelország a lengyeleké. Viszont a neokommunistáknak nincs országa. Erről sose feledkezzünk el! Tehát, alapvetően úgy viszonyuljunk a trianoni szindróma feldolgozásához, mint a magyarság genetikai leszármazottjai akár. Ez természetesen nem zár ki senkit, mondjuk, éppen Petőfi Sándort kivált nem. Inkább azt kell meghatározni, hogy miként ne viszonyuljunk. Ne úgy, mint Károlyi Mihály és garnitúrája. A politikai, emberi alkalmatlanságokat nem kell különösképpen bizonyítani. Nem teremtődtek országvezetői szerepre. És úgy sem, mint Kun Béla és bandája, amely egyáltalán nem tartotta ezt a hazát hazának. Különösen emlékezetes Kun Bélának az a letagadhatatlan történelmi cselekedete, mely szerint a győztes kisantant vezetőihez leveleket intézett, amelyekben biztosította őket: Magyarországnak semmilyen területi igénye nincsen a jogtalanul elbitorolt országrészekkel kapcsolatban. Ne úgy

viszonyuljunk, mint Rákosiék, Kádárék, Grószék az internacionalizmus nevében, amelynél álságosabb és hamisabb nincsen, kivéve egy-egy nyálas csókot. És ne úgy, mint Medgyessy, aki itthon pezsgővel köszöntötte a „dák” küldöttséget Észak-Erdély Romániához csatolásának ünnepe. És ne úgy, mint egy silány jellemű moral insanity, a puccsos Gyurcsány, aki miniszterelnökként az elszakított területeken élő hazánk fiai ellen kampányolt. Manapság követi őket, vagyőt inkább egy fura párt, ez a Momentum, amely azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy miként elődje, a Szadesz, megtorpedózta a Világkiállítás, ő megfúrta az olimpiát, nehogy véletlenül a magyarság kiemelhesse fejét a beszorított szűkeségből. Aztán ugye, ne feledjük el, hogy eközben az 1956-os forradalom 50. évfordulóján – ő, hányadik bosszú ez már? – Gyurcsány szétlötvetett egy békés tüntetést, letörni akarván a nép büszkeségét, elfeledvén azt is, hogy ha valakik nem ismerik el '56 népfölkelésjellegét, akkor ő, de előtte sem Medgyessy, sem Horn nem juthatott volna hatalomra. Vagyis 1956 erkölcsi fundamentuma a rendszerváltásnak, amely sikerülhetett volna enyhén szólva jobban. Az más kérdés, hogy azok, akiknek kilövette a szemét, talán mindmáig jobban fölismerik a magyarság valószínűs érdekeit. Jobban felismerik, mint az ún. épszeműek. Az ép szem még nem biztos, hogy ép(p) tisztességet, morális érzékenységet jelent. És messze nem éleselműséget. Zömük elbutítva, megvehetően rosszul voksol, nem ismeri föl a manipulált világban a csalást, a csalatást, a cserben hagyást, az elárulást. Önként hagyja, hogy nyakába tegyék a rabigát. Éppen a szabadságról szólók vagy a kifacsart elmével a szólás-szabadságról szólók, akik a maguk uralma alatt mindenkit számonkértek, aki mert ezzel a fogalommal élni, vagy merte értelmezni. Trianon tanulsága sajnos még, félek, igen sokáig tanulság lesz. Bizony, választani kell, mint ahogy a nagy elődünk mondotta volt: Jót s jó! Csak így tudunk építkezni, ha apró lépésekkel is, Trianon azt súgja: Merjünk nagyok lenni!

Pomáz, 2020. március–április

* Megjelent a Trianoni Szemle Emlékkönyvben (szerk. Szidiropulosz Archimédesz, L'Harmattan, Budapest, 2020).